

1980-03-27

PI 1128/76

HÄRRYDA KOMMUN
Byggnadsnämnden

80. 10. 09

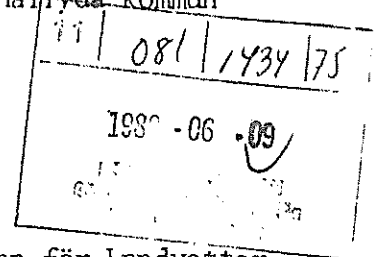
Diarienum	Diarietjänsteförteckning
Utgållens år	

1980-03-27

Kommunfullmäktige i Härryda kommun

Box 20

435 01 MÖLNLYCKE

Framställning om fastställelse av generalplan för Landvetter flygplats m.m. i Härryda kommun

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har med yttrande den 24 maj 1976 för fastställelseprövning till regeringen överlämnat ett av kommunfullmäktige i Härryda kommun den 16 december 1974 antaget förslag till generalplan för del av Härryda kommun, omfattande Landvetter flygplats m.m. i kommunen.

Förslaget, som även innehåller generalplanebestämmelser, har angivits på en av stadsarkitekten Bertil Merkander samt arkitekten Stig Granhed och stadsplaneingenjören Bengt Claesson, Göteborgs Förorters arkitektkontor, i juni 1974 upprättad generalplanekarta (2 blad) med tillhörande beskrivning.

Yttrande har avgivits av statens planverk den 27 januari 1977.

Härryda kommun och vissa markägare har därefter inkommit med skrivelser.

Generalplanen omfattar den del av kommunen som, vid tidpunkten för planens upprättande, beräknades bli utsatt för flygbullerstörningar från verksamheten vid Landvetter flygplats och har tillkommit för att reglera markanvändningen så att ett rationellt utnyttjande av området som flygplats möjliggörs.

Flygplatsen är avsedd att fullt utbyggd ha två parallella nord-sydligt riktade banor. Flygplatsen togs i bruk i oktober 1977 varvid endast den västra banan var utbyggd.

För den del av generalplanen som omfattar själva flygplatsområdet - landningsbanor, terminalbyggnader och erforderliga säkerhetszoner - har regeringen den 21 december 1978 fastställt stadsplan.

De övriga delarna av generalplanen utgörs av skydds zoner (flygbullerzoner) med olika bestämmelser för bebyggelsens reglering, utformade med hänsyn till intensiteten i förväntat flygbuller. Som grund för avgränsning och zonindelning har legat flygbullerberäkningar baserade på begreppet "kritisk bullergräns" sådant det är definierat i flygbullerutredningens betänkande, Flygbuller som samhällsproblem (SOU 1961:25).

Under den tid generalplanarbetet har pågått har frågan om flygverksamhetens tillåtlighet på ansökan av luftfartsverket varit föremål för prövning hos koncessionsnämnden för miljöskydd. Koncessionsnämnden har därvid av verket krävt en förnyad flygbullerutredning baserad på de nya kriterier för flygbullerstört område som föreslagits av trafikbullerutredningen i dess delrapport 2 "Flygbuller" (SOU 1975:56). Enligt denna bör användas ett nytt begrepp FlygBullerNivå (FBN) i stället för kritiskt buller, varvid FBN 55 dB (A) ungefärligen motsvarar "kritisk bullergräns" enligt flygbullerutredningens kriterier.

Koncessionsnämnden har meddelat beslut den 23 november 1976 och därvid lämnat luftfartsverket tillstånd enligt miljöskyddslagen att bedriva verksamhet på Landvetter flygplats vid en rullbana (den västra). Nämnden har därvid med utgångspunkt i trafikbullerutredningens kriterier lämnat provisoriska föreskrifter för bedrivandet av verksamheten och förklarat att det slutliga avgörandet av vilka villkor som skall gälla i bullerhänseende uppskjuts för vinnande av erfarenheter under en provotid av minst tre år från det att flygplatsen tas i drift.

Beslutet har efter besvär vunnit laga kraft genom beslut av regeringen (jordbruksdepartementet) den 29 september 1977.

Planverket har i sitt yttrande konstaterat att en omräkning av bullerstörningarna vid Landvetter flygplats med användning av FBN-metoden medför behov av ändringar i generalplanen beträffande avgränsning och zonindelning. Detta gäller främst området väster om flygplatsen där bullerzonen blir avsevärt större med FBN-metoden om endast en bana är utbyggd, förhållande som kan förväntas råda en avsevärd tid. För området öster om flygplatsen och dess inflygningsstråk bedömer planverket att behov av omarbetning inte föreligger då redovisningen i generalplanen inrymmer viss reserv mot inte tolerabelt buller. Planverket anser inte hinder föreligga mot fastställelse av det nu framlagda förslaget men förutsätter att en omarbetning av den västra delen snarast kommer till stånd.

Regeringen gör följande bedömning.

Regeringen finner i likhet med länsstyrelsen och planverket att kommunen tagit ett lovvärt initiativ genom att upprätta och begära fastställelse av generalplan för att söka säkerställa flygplatsens drift. Generalplanen, vars utformning grundar sig på en äldre bullerutredning, omfattar dock inte hela det område som blir bullerstört enligt senare gjorda utredningar. Detta gäller främst området väster om generalplanen så länge endast en av de två planerade parallella banorna - den västra - är utbyggd. Då mycket talat för att flygplatsen under överskådlig tid kommer att vara utbyggd med endast denna bana anser regeringen att generalplanens västra del bör anpassas härtill och sålunda avgränsas och utformas på annat sätt än som skett. Regeringen finner dock, i likhet med planverket, att trots att generalplanen inte helt är anpassad till nu aktuell bullersituation föreligger i och för sig inte hinder för fastställelse. Kommunen bör dock snarast i samråd med luftfartsverket anpassa generalplanen till senare

gjorda bullerutredningar och till den situation som under överskådlig tid kommer att råda med endast en bana utbyggd.

När i en framtid byggandet av den östra banan kan bli aktuellt bör generalplanen genom förnyad översyn anpassas till den bullersituation som då kommer att råda.

Beslut om fastställelse av generalplan gäller inte område som ingår i stadsplan eller byggnadsplan (12 § byggnadslagen). Den för flygplatsområdet år 1978 fastställda stadsplanen kan sålunda inte omfattas av ett beslut om fastställelse av föreliggande generalplan, trots att stadsplaneområdet ingår i generalplaneområdet. Vad gäller markanvändningen inom de äldre detaljplaner invid Landvetter flygplats, som är belägna inom flygbullerstört område men inte ingår i den antagna generalplanen, förutsätter regeringen att markanvändningen inom dessa kommer att tas upp till omprövning, så att generalplanens intentioner att säkerställa flygplatsens nyttjande kan genomföras även inom dessa planområden.

I generalplanebestämmelserna har intagits föreskrifter om att byggnadsnämnden har rätt att medge vissa avvikelser från generalplanen. Regeringen finner det olämpligt att införa sådana dispensregler i planbestämmelserna, då detta skulle kunna motverka generalplanens intentioner. Fråga om eventuella avvikelser får prövas enligt reglerna i 13 § byggnadslagen. Regeringen finner därför att § 2 a) andra meningen, § 2 b) och § 2 c) i planbestämmelserna inte skall fastställas.

Regeringen finner att generalplanebestämmelserna i § 1 c) med hänsyn till bestämmelserna enligt 12 § andra stycket byggnadslagen inte kan fastställas för längre tid än fem år.

Regeringen erinrar om att inom generalplaneområdet gäller generellt förbud enligt 81 § byggnadslagen mot nybyggnad m.m. som kan försvåra flygplatsens användning för avsett ändamål eller eljest åsamka luftfarten avsevärt men. Det ankommer på luftfartsverket att från fall till fall på anmodan utreda om ett byggnadsföretag eller annan i 81 § angiven åtgärd kan utgöra hinder för luftfarten.

Under utställningstiden har anmärkningskrivelser kommit in från ett flertal markägare, vilka i huvudsak invänt mot flygplatsens lokalisering och generalplanens bestämmelser om inskränkningar i fråga om byggnadsrätten samt framställt ersättningsanspråk.

Regeringen erinrar om att miljöskyddslagen innehåller vissa regler om ersättning för bullerstörningar och att byggnadslagen ger rätt till ersättning eller inlösen i vissa situationer vid hinder i pågående markanvändning. Övriga anmärkningar finner regeringen med hänsyn till planens intentioner att säkerställa flygplatsens nyttjande inte hindra fastställelse av förslaget.

Regeringen fastställer, med stöd av 10 § byggnadslagen, den underställda generalplanen med undantag a) § 2 a) andra meningen, § 2 b) och § 2 c) i generalplanbestämmelserna. Regeringen bestämmer att fastställelsen a) § 1 c) i generalplanebestämmelserna endast skall gälla för en tid av fem år.

Fastställelsen omfattar inte den del av generalplanområdet för vilket den 21 december 1978 fastställdes stadsplan.

Regeringen förutsätter att kommunen snarast tar upp fråga om en ändring och utvidgning av generalplanen så att avgränsning och zonindelning anpassas till den bullersituation som kommer att gälla med endast en bana - den västra - utbyggd.

Regeringen erinrar om att vissa nybyggnadsföretag och andra åtgärder inom generalplanen även kan komma att behöva provas enligt bestämmelserna i 81 § byggnadslagen.

På regeringens vägnar

Georg Danell

Birgitta Färnlöf

Kopians riktighet bestyrkes

Kerstin Johansson

Bestyrkes i tjänsten

Eva Hallberg
Eva Hallberg

Avskrift till

kommunikationsdepartementet
statens planverk (P1392/76)
luftfartsverket
länsstyrelsen i Göteborg och Bohus län (+ privata handlingar)
(11.081-1434-75)
länsstyrelsen i Hallands län
länsstyrelsen i Älvsborgs län
byggnadsnämnden
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten
Mölndals kommun
Lerums kommun
Kungsbacka kommun
Marks kommun
Rune Hammarberg, Klockarevägen 2 G, 420 11 HISINGS KÄRRA
Torsten Möller, Olaus Petrigatan 10, 412 70 GÖTEBORG
Sven Larsson, Ekgården 11, 435 00 MÖLNYPPE
Bertil Sandström, Stöckvagnsgatan 1 H, 416 70 GÖTEBORG
Carl-Axel Nordh, Birkagatan 45 C, 416 56 GÖTEBORG